

компанії. Різниця полягає лише в тому, яке місце вони займають в загальному рейтингу. Перше місце закріпилося за ТОВ «Хліб Інвестбуд» (підрозділом Державної продовольчо-зернової корпорації України), що займає 10,3% ринку, далі ТОВ «Кернел» – 10,1%, і третя позиція – за СП «Нібулон» – 7,3%.

Зерно, як і будь-який інший товар, перш ніж потрапити до кінцевого споживача, на своєму шляху проходить низку трансформацій та етапів, на яких його початкова вартість збільшується за рахунок додаткових витрат, а також маржі продавця і/або посередника. Присутність посередників у каналах руху товарів збільшує вартість товару на маржу кожного з них. Найбільш негативно це може відбитися на виробнику, який недоотримує певну частину прибутку від продажу, оскільки посередник природно буде всіляко намагатися знизити початкову ціну товару для одержання максимально можливого прибутку. Процес реалізації зернових, в тому числі на експорт, характеризується неодноразовим перепродажем після придбання його безпосередньо у виробника. У такий спосіб, з одного боку, відбувається послідовне підвищення ціни на сировину і вироби з неї, а з іншого – спостерігається зниження ціни виробника, що, безумовно, є негативним фактором розвитку вітчизняного ринку зернових.

Зовнішня ціна на зерно є одним із ключових факторів, що впливають на формування ціни на зерно на внутрішньому ринку. Проте, на наш погляд, низькі ціни на зерно на вітчизняному ринку порівняно зі світовими є наслідком його низької якості, оскільки в Україні переважає виробництво пшениці 3-6 класів (99% загального обсягу виробництва) та м'яких сортів. Основна маса зерновиробників внаслідок необхідності термінового погашення своїх заборгованостей та відсутності умов для зберігання продукції реалізує її відразу після збору врожаю за найнижчими цінами. Це, як підтверджують результати дослідження, негативно впливає на формування ринкової ціни на зерно на вітчизняному ринку. Цінова кон'юнктура є наслідком дії багатьох факторів, серед яких основними визначено нестабільну пропозицію, світові ціни та невважену політику держави щодо даної галузі.

Література:

1. Економіка виробництва зерна (з основами організації і технології виробництва): монографія / [Бойко В.І., Лебідь Є.М., Рибка В.С. та ін.]; за ред. В.І. Бойка. – К.: ННЦ ІАЕ, 2008. – 400 с.
2. Бойко В. І. Зерно і ринок : моногр. / В. І. Бойко. – К.: ННЦ ІАЕ, 2007. – 312 с.

Троц І. В.

*аспірантка кафедри обліку і аудиту
Хмельницького національного університету
м. Хмельницький, Україна*

СТАБІЛІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗА КРИЗОВИХ УМОВ РОЗВИТКУ

Сучасна ринкова економіка характеризується високою динамічністю, нестабільністю та невизначеністю умов господарювання. Суб'єкти господарювання постійно змушені пристосовуватись до різких, стрибкоподібних і досить кардинальних змін, що відбуваються в економіці та мають значний вплив на розвиток та подальшу діяльність підприємства. Вагоме місце у розвитку економіки займає машинобудування, що забезпечує засобами праці інші галузі економіки та сприяє економічному зростанню. Нажаль на сьогодні збільшується рівень неплатоспроможності сучасних машинобудівних підприємств, що спонукає до пошуку шляхів та способів стабілізації їх діяльності та недопущення до банкрутства.

Завчасне попередження та запобігання банкрутству сучасних підприємств передбачає за умови виникнення кризової ситуації проведення фінансової стабілізації діяльності підприємства, що включає наступні етапи:

1. Усунення неплатоспроможності.
2. Відновлення фінансової стійкості.
3. Зміну фінансової стратегії з метою прискорення економічного зростання.

Кожному етапу проведення фінансової стабілізації відповідає застосування певних механізмів, серед яких виділяють: оперативні (спрямовані на зменшення зобов'язань, скорочення витрат і збільшення грошового потоку), тактичні (спрямовані на досягнення

фінансової рівноваги у довгостроковому періоді) та стратегічні (спрямовані на підтримку прискороного економічного зростання підприємства).

Система захисних фінансових механізмів при симптомах банкрутства залежить від масштабів кризової ситуації. При легкій фінансовій кризі потрібно проаналізувати поточну фінансову ситуацію, збалансувати грошові потоки (приплив і відплив коштів). Глибока фінансова криза вимагає повного використання всіх внутрішніх і зовнішніх механізмів забезпечення фінансової стабілізації. Повна фінансова катастрофа передбачає пошук ефективних форм санації [3, с. 285].

До надзвичайних заходів фінансового оздоровлення та стабілізації відносять:

- встановлення режиму жорсткого контролю за всіма витратами підприємства, особливо матеріальних ресурсів, грошових коштів та адміністративно-управлінських витрат;

- зміна організаційно-управлінської структури підприємства, скорочення апарату управління, централізація контрольних-планових функцій;

- негайна відмова від збиткових та розширення прибуткових видів виробництва, скорочення трудових ресурсів у разі неможливості їх перепрофілювання;

- покращення системи та організації бухгалтерського обліку, нормування та контроль за використанням ресурсів [5, с. 348].

Варто відзначити, що більшість зазначених заходів має не лише першочерговий характер, але й стратегічне значення, а саме – розробка стратегії фінансового оздоровлення комплексного підходу до вибору найбільш ефективних та всеохоплюючих заходів.

Для виведення підприємства з кризового стану розробляють бізнес-план фінансового оздоровлення підприємства, використовуючи при цьому всі внутрішні і зовнішні механізми фінансової стабілізації.

До зовнішніх механізмів фінансової стабілізації машинобудівних підприємств можна віднести:

- випуск і розміщення нових акцій і облігацій (дозволить скоротити дефіцит власного оборотного капіталу);

- злиття неплатоспроможного підприємства з іншим;

- надання банківських кредитів і дотацій;

- реструктуризація боргів;

- лізинг (є ефективним методом відновлення матеріально-технічної бази підприємства);

- тимчасова відмова від виплати дивідендів;

- тимчасова відмова від соціальних програм.

Одним із основних напрямів фінансового оздоровлення машинобудівних підприємств є пошук внутрішніх резервів збільшення прибутковості виробництва і забезпечення беззбиткової роботи за рахунок:

- підвищення якості і конкурентоспроможності продукції;

- зниження собівартості продукції (робіт, послуг) шляхом раціонального використання виробничих ресурсів;

- скорочення постійних витрат на одиницю продукції в результаті розширення обсягів її виробництва;

- зменшення частки прибутку, що спрямовується на споживання;

- більш повне використання виробничих потужностей підприємства;

- реалізація майна, що не використовується підприємством.

В процесі пошуку внутрішніх джерел оздоровлення неплатоспроможного підприємства потрібно насамперед приділити увагу впровадженню прогресивних норм, нормативів, ресурсозберігаючих технологій, вдосконаленню організації обліку і контролю за використанням ресурсів, а також матеріального і морального стимулювання працівників за економію ресурсів і скорочення непродуктивних витрат і втрат [3, с. 285-286].

Пошук і мобілізація внутрішніх резервів удосконалення діяльності підприємства має велике значення й у випадку їхнього нормального функціонування, тому що дозволяють підвищити ефективність діяльності, що виражається, насамперед, у зростанні прибутковості [1, с. 143].

Критеріями фінансової стабілізації слід вважати досягнення випереджаючих темпів стійкого економічного розвитку підприємства, а також адекватне зростання його ринкової вартості у довгостроковій перспективі.

Таким чином, підсумовуючи, можна дійти до висновку, що використання означених в роботі механізмів фінансової стабілізації дозволить подолати причини фінансової кризи та суттєво покращити платоспроможність машинобудівних підприємств.

Література:

1. Дорошук Г.А. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. / Г.А. Дорошук, Н.М. Дашенко. – Львів: «Новий Світ-2000», 2008. – 332 с.
2. Колісник М.К. Фінансова санація і антикризове управління підприємством: навч. посіб. / М.К. Колісник, П.Г. Ільчук, П.І. Віблій. – К.: Кондор, 2007. – 272 с.
3. Литвин Б.М. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Б.М. Литвин, М.В. Стельмах. – К.: «Хай_Тек Прес», 2008. – 336 с.
4. Макаренко І.О. Механізми фінансової стабілізації машинобудівного підприємства в ринкових умовах / І.О. Макаренко // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – №1. – С.31-37.
5. Скібіцький О.М. Антикризовий менеджмент: навч. посіб. / О.М. Скібіцький. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 568 с.